

2. Згурська О.М. Диверсифікація як метод підвищення ефективності підприємства. Інвестиції : практика та досвід № 13/2018. С.

3. Івченко Лариса. Диверсифікація діяльності як чинник їх економічного зростання. Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1. 2016. С. 99-107.

4. Донець Л.І, Пруднікова Г.І. Ризики диверсифікації господарської діяльності підприємства / Л.І. Донець // Проблеми і перспективи розвитку підприємства, 2011. – Вип. 1(1). – С. 16 – 20.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ РОЗМІРІВ СТАВОК З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Ваколюк А. О., студентка

Науковий керівник: Глушач Ю. С., ст. викладач

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ПДВ відіграє ключову роль у податкових системах більшості країн Європи. Кожна країна самостійно обирає розміри ставок з податку. Зазвичай, існує основна ставка (від 15 %) та знижена (пільгова), розмір якої не менший, ніж 5 %. Проте існують країни, у яких застосовують спеціальні знижені розміри ставок з ПДВ.

ПДВ в Європі, як і в Україні, представляє собою податок, який відноситься майже до всіх товарів чи послуг, які купуються або продаються для використання або продажу [1].

Майже всі країни розділяють сплату податків резидентами та нерезидентами. У країнах Європи користуватися податковими пільгами й зниженими ставками ПДВ мають право тільки резиденти, які офіційно зареєстрували свій бізнес у даній країні та відкрили офіс. Резидентами вважаються не тільки громадяни даної держави, а й ті, хто отримали посвідку на проживання. Таким чином, у підприємців є можливість обрати країну з оптимальним оподаткуванням.

Платниками ПДВ у країнах ЄС є фізичні або юридичні особи, які здійснюють постачання товарів чи послуг у комерційних цілях на території ЄС. Реєстрація, як і в Україні, може бути обов'язковою та добровільною.

За загальним правилом, європейські платники податків нараховують ПДВ на свої продажі (так званий «вихідний податок», ПДВ при продажу) та мають право на відрахування ПДВ,

нарахованого на придбані ними товари і послуги, що використовуються в їх комерційній діяльності («вхідний податок» або ПДВ при покупці). Різниця між вихідним і вхідним податком сплачується до бюджету, по аналогії з податковим зобов'язанням та податковим кредитом в Україні.

Залежно від суті операції, можуть застосовуватися різні правила, за якими визначається місце (і, відповідно, ставка та процедура) обкладання ПДВ.

Ставки, які перевищують 20 % використовують в Угорщині, Бельгії, Греції, Данії, Іспанії, Італії, Польщі, Хорватії, Швеції. Найвища ставка з ПДВ серед країн Європи складає 27 % в Угорщині.

Розглянемо більш детально ставки з ПДВ в різних країнах Європи в таблиці 1.

Таблиця 1 – Розміри ставок з ПДВ у деяких країнах Європи в 2019 році

Країна	Основна ставка, %	Знижена ставка, %
Австрія	20	13; 10
Бельгія	21	12; 6
Греція	24	13; 6
Іспанія	21	10; 4
Італія	22	10; 5
Мальта	18	7; 5
Німеччина	19	7
Польща	23	8; 5
Угорщина	27	18; 5
Хорватія	25	13; 5

У Бельгії знижена ставка діє на продукти та книги, в Австрії, Греції, Іспанії, Італії – на товари першої необхідності, у Мальті – на готельні послуги, друковані видавництва, кондитерські вироби та інші товари та послуги, у Німеччині – на заклади громадського харчування, імпорту продуктів харчування, у Польщі – на сільськогосподарські засоби виробництва.

В Угорщині ставка в розмірі 18 % розповсюджується на молочні продукти, випічку та деякі інші продукти, 5 % – на медикаменти, книги, газети. Також в даній країні діє ставка 0 % для фінансових та інвестиційних послуг.

Порівняно з іншими країнами Європи, в Україні застосовується середній розмір основної ставки з ПДВ, що продемонстровано на рисунку 1. Проте в інших країнах даний податок виконує не лише фіскальну функцію, але й регулюючу. Наприклад, у Польщі діють знижені розміри ставок для сільськогосподарських засобів

виробництва, що стимулює розвиток сільського господарства. Також знижений розмір ставок з ПДВ застосовується для товарів першої необхідності в багатьох країнах Європи.

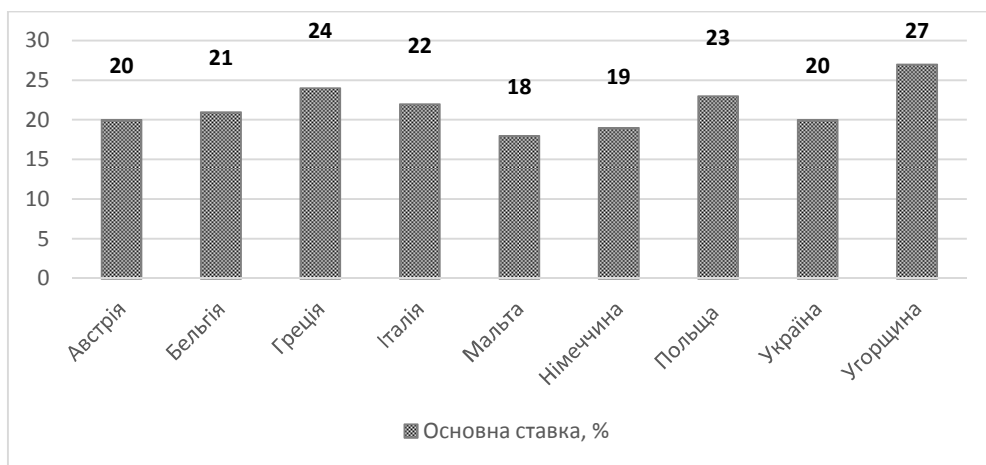

Рисунок 1 – Розміри ставок з ПДВ в Україні та в Європі в 2019 р.

Вважаємо, що Україні слід запозичити досвід деяких країн щодо встановлення зниженої ставки з ПДВ на товари першої необхідності, тим самим зменшити податкове навантаження на платників, а також підвищити їх платоспроможність.

Отже, ПДВ як в Україні, так і в Європі, є одним із основних джерел наповнення державного бюджету. Європейський досвід свідчить про користь застосування не лише основних, а й знижених ставок для окремих груп товарів. Механізм такого справляння ПДВ забезпечує не лише фіскальну, а й регулюючу функцію ПДВ.

Література.

1. European Commission / Taxation and Customs Union / Business / VAT // What is VAT? URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/what-is-vat_en (дата звернення: 09.11.2019)

2. VAT Rates Applied in the Member States of the European Union. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf (дата звернення: 09.11.2019)

3. Онищенко В. ПДВ 2019. 2018. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7420-pdv-2019> (дата звернення: 09.11.2019)

4. Слюсаренко В. Є., Філіп К. О. Особливості оподаткування податком на додану вартість та його економічна доцільність // Науковий вісник Ужгородського університету. 2014. № 1 (42). С. 218-222.